

Плани семінарських (практичних) занять

Семінарсько-практичне заняття №1

Тема: Науковий зміст і основні теоретичні проблеми клінічної психології.

Питання до семінару:

1. Співвідношення та диференціація понять клінічна і медична психологія.
2. Предмет і завдання клінічної психології.
3. Структура клінічної психології.
4. Місце клінічної психології в системі наукового знання.
5. Історія становлення та розвитку клінічної психології (зарубіжний та вітчизняний досвід).

Основні поняття: клінічна психологія, медична психологія, медична деонтологія, медична етика, поведінкова неврологія, психологічна трудова експертиза, медична педагогіка, поведінкова медицина, психологія здоров'я, суспільне здоров'я.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення: Основні завдання та загальні принципи діяльності клінічного психолога.

Література.

1. Абрамова Г.С. Психология в медицине / Г.С. Абрамова, Ю.А. Юдчиц. – М., 1998.
2. Бауманн У. Клиническая психология / Урс Бауманн, Майнрад Перре; [пер. с англ.]. – [2-е междунар. изд.]– СПб.: Питер, 2002
3. Клиническая психология / [Под ред. Б.Д. Карвасарского]. – СПб., 2002
4. Конечный Р. Психология в медицине / Р. Конечный, М. Боухал. – Прага, 1983.
5. Кречмер Э. Медицинская психология / Э. Кречмер. – СПб., 1998.
6. Лакосина Н.Д. Клиническая психология: [Учебн. для студ. мед. вузов] / Н.Д. Лакосина, И.И. Сергеев, О.Ф. Панкова; [2-е изд.]. – М.: МЕДпресс-информ, 2005.
7. Лебединский М.С. Введение в медицинскую психологию / М.С. Лебединский, В.Н. Мясичев. – М.-Л., 1996.
8. Менделевич В.Д. Клиническая и медицинская психология: [Учебное пособие] / В.Д. Менделевич; [5-е изд.]. – М.: МЕДпресс-информ, 2005.

Семінарсько-практичне заняття №2

Тема: Методи дослідження у клінічній психології.

Питання до семінару:

1. Загальна характеристика методів дослідження у клінічній психології.
2. Особливості клінічного інтерв'ю як дослідницького методу клінічної психології.
3. Загальна характеристика патопсихологічних методів дослідження.
4. Методи оцінки ефективності психокорекційного і психотерапевтичного впливу.
5. Психологічна характеристика хворого на основі клініко-діагностичного дослідження.

Основні поняття: методи клінічної психології, клінічне інтерв'ю, патопсихологічна діагностика, ефективність психокорекційного впливу.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення: Етапи проведення клінічного інтерв'ю. Класифікація патопсихологічних методів дослідження.

Література.

1. Абрамова Г.С. Психология в медицине / Г.С. Абрамова, Ю.А. Юдчиц. – М., 1998.
2. Батаршев А.В. Психодиагностика пограничных расстройств личности и поведения / А.В. Батаршев. – М.: Изд-во Института Психотерапии, 2004.
3. Бауманн У. Клиническая психология / Урс Бауманн, Майнрад Перре; [пер. с англ.]. – [2-е междунар. изд.]– СПб.: Питер, 2002
4. Блейхер В.М., Крук И.В. Практическая патопсихология / В.М. Блейхер, И.В. Крук. – Ростов-на Дону, 1996.
5. Вассерман Л.И. Психологическая диагностика и коррекция в соматической клинике: [Научно-практическое руководство] / Л.И. Вассерман, Е.А. Трифонова, О.Ю. Щелкова; [науч. ред.: Л.И. Вассерман]. – СПб.: Речь, 2011.
6. Кабанов М.М. Методы психологической диагностики и коррекции в клинике / М.М. Кабанов, В.М. Смирнов, А.Е. Личко. – Л., 1983.
7. Клиническая психология / [Под ред. Б.Д. Карвасарского]. – СПб., 2002
8. Конечный Р. Психология в медицине / Р. Конечный, М. Боухал. – Прага, 1983.
9. Лакосина Н.Д. Клиническая психология: [Учебн. для студ. мед. вузов] / Н.Д. Лакосина, И.И. Сергеев, О.Ф. Панкова; [2-е изд.]. – М.: МЕДпресс-информ, 2005.
10. Лебединский М.С. Введение в медицинскую психологию / М.С. Лебединский, В.Н. Мясищев. – М.-Л., 1996.
11. Магазаник Н.А. Искусство общения с больными / Н.А. Магазаник. – М.: Медицина, 1991.

12. Менделевич В.Д. Клиническая и медицинская психология: [Учебное пособие] / В.Д. Менделевич; [5-е изд.]. – М.: МЕДпресс-информ, 2005.
13. Платонов К.К. Слово как физиологический и лечебный фактор / К.К. Платонов. – М.: Медгиз, 1962.
14. Психодиагностика и психокоррекция / [Под ред. А.А. Александрова]. – СПб.: Питер, 2008.
15. Эльштейн Н.В. Диалог о медицине / Н.В. Эльштейн. – Таллин, 1986.
16. Яньшин П.В. Клиническая психодиагностика личности [Учебно-методическое пособие] / П.В. Яньшин; [2-е изд., испр.]. – СПб., Речь, 2007.

Семінарсько-практичне заняття №4

Тема: *Клінічні прояви психічної норми і патології.*

Питання до семінару:

1. Співвідношення та диференціація понять «здоров'я», «хвороба» та «норма».
2. Критерії психічного здоров'я.
3. Мета розробки діагностичних принципів-альтернатив проявів психічної норми і патології.
4. Діагностичні альтернативи та інші принципи розмежування норми та патології.
5. Межі психічної норми і патології. Проблема межових розладів.
6. Класифікація хвороб: соматичні, нервові та психічні.

Основні поняття: здоров'я, норма, хвороба, розлад, критерії психічного здоров'я, нозос – патос, реакція – стан – розвиток, психотичне – непсихотичне, екзогенне – ендогенне – психогенне, дефект – одужання – хроніфікація, адаптація – дезадаптація, міжнародна класифікація психічних розладів.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення: Форми «великої» та «малої» психіатрії. Міжнародна класифікація психічних розладів.

Література.

1. Абрамова Г.С. Психология в медицине / Г.С. Абрамова, Ю.А. Юдниц. – М., 1998.
2. Бауманн У. Клиническая психология / Урс Бауманн, Майнрад Перре; [пер. с англ.]. – [2-е междунар. изд.]– СПб.: Питер, 2002
3. Клиническая психология / [Под ред. Б.Д. Карвасарского]. – СПб., 2002
4. Конечный Р. Психология в медицине / Р. Конечный, М. Боухал. – Прага, 1983.

5. Лебединский М.С. Введение в медицинскую психологию / М.С. Лебединский, В.Н. Мясищев. – М.-Л. , 1996.
6. Карманное руководство к МКБ-10: Классификация психических и поведенческих расстройств (с глоссарием и исследовательскими диагностическими критериями) / Сост. Дж.Э.Купер; Под ред. Дж.Э.Купера / Пер. с англ. Д. Полтавца. – К.: Сфера, 2000. – 464с.
7. Менделевич В.Д. Клиническая и медицинская психология: [Учебное пособие] / В.Д. Менделевич; [5-е изд.]. – М.: МЕДпресс-информ, 2005.
8. Пограничная психическая патология в общемедицинской практике / [Под ред. А.Б. Смулевича]. – М., 2000.

Семінарсько-практичне заняття №4-5

Тема: Невротичні, психосоматичні та соматоформні розлади.

Питання до семінару:

1. Загальна характеристика психогенних захворювань.
2. Психогенні фактори зовнішнього середовища.
3. Внутрішньо-особистісні конфлікти.
4. Невротичні розлади. Нозологічні форми неврозів.
5. Посттравматичний стресовий розлад.
6. Психосоматичні розлади. Генез психосоматичних хвороб.
7. Психосоматичні та соматопсихічні взаємовпливи та хвороба.

Основні поняття: невротичні, психосоматичні та соматогенні розлади, внутрішньо-особистісний конфлікт, неврози, посттравматичний стресовий розлад, психосоматика, психосоматичні та соматопсихічні взаємовпливи.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення: Типологія внутрішньо-особистісних конфліктів. Механізми формування психосоматичних захворювань. Класифікація психосоматичних захворювань.

Література.

1. Александер Ф. Психосоматическая медицина / Ф. Александер. – М., 2000.
2. Айрапетянц М.Г. Неврозы в эксперименте и в клинике / М.Г. Айрапетянц, А.М. Вейн. – М., 1982.
3. Александровский Ю.А. Пограничные психические расстройства / Ю.А. Александровский. – М., 1993.
4. Батаршев А.В. Психодиагностика пограничных расстройств личности и поведения / А.В. Батаршев. – М.: Изд-во Института Психотерапии, 2004.
5. Бауманн У. Клиническая психология / Урс Бауманн, Майнрад Перре; [пер. с англ.]. – [2-е междунар. изд.]– СПб.: Питер, 2002.

6. Исаев Д.Н. Психосоматическая медицина детского возраста / Д.Н. Исаев. – СПб., 1996.
7. Карвасарский Б.Д. Неврозы: [руководство для врачей] / Б.Д. Карвасарский. – [2-е изд., перераб. и доп.]. – М.: Медицина, 1990.
8. Кемпински А. Психопатология неврозов / А. Кемпински. – Варшава: Польское медицинское издательство, 1975.
9. Клиническая психология / [Под ред. Б.Д. Карвасарского]. – СПб., 2002.
10. Лакосина Н.Д. Клиническая психология: [Учебн. для студ. мед. вузов] / Н.Д. Лакосина, И.И. Сергеев, О.Ф. Панкова; [2-е изд.]. – М.: МЕДпресс-информ, 2005.
11. Лебединский М.С. Введение в медицинскую психологию / М.С. Лебединский, В.Н. Мясищев. – М.-Л., 1996.
12. Любан-Плоцца П. Психосоматический больной на приеме у врача / П. Любан-Плоцца, В. Пельдингер, Ф. Крегер. – СПб., 1994.
13. Менделевич В.Д. Клиническая и медицинская психология: [Учебное пособие] / В.Д. Менделевич; [5-е изд.]. – М.: МЕДпресс-информ, 2005.
14. Менделевич В.Д. Неврология и психосоматическая медицина / В.Д. Менделевич, С.Л. Соловьёва. – М.: МЕДпресс-информ, 2002.
15. Мясищев В.Н. Личность и неврозы / В.Н. Мясищев. – Л.: ЛГУ, 1960.
16. Пезешкиан Н. Психосоматика и позитивная психотерапия / Н. Пезешкиан. – М., 1996.
17. Сидоров П.И. Введение в клиническую психологию: [Т. II].: [Учебник для студентов медицинских вузов] / П.И. Сидоров, А.В. Парняков. – М.: Академический Проект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000.
18. Свядоц А.М. Неврозы / А.М. Свядоц. – М.: Медицина, 1982.
19. Тополянский В.Д. Психосоматические расстройства [Руководство для врачей] / В.Д. Тополянский, М.В. Струковская. – М.: Медицина, 1988.
20. Ушаков Г.К. Пограничные нервно-психические расстройства / Г.К. Ушаков. – [2-е изд., перераб. и доп.]. – М.: Медицина, 1987
21. Фурст Д. Невротик, его сфера и внутренний мир / Д. Фурст. – М., 1957.

Семінарсько-практичне заняття №6

Тема: Психологічні та патопсихологічні характеристики хворої людини.

Питання до семінару:

1. Індивідуальні особливості соматичного хворого і психічно-хворого.
2. Зміни пізнавальних процесів при соматичних та психічних розладах.
3. Особливості вольової регуляції при соматичних та психічних розладах.
4. Зміни емоційно-чуттєвої сфери при соматичних та психічних розладах.
5. Прояви характеру і темпераменту при соматичних і психічних розладах.
6. Психологічні та патопсихологічні характеристики особистості в клінічній практиці.

7. Особливості психічної діяльності та патологічні зміни психіки людини під час хвороби.

Основні поняття: зміни пізнавальних процесів, вольові особливості хворого, зміни емоційно-чуттєвої сфери, прояви характеру і темпераменту при соматичних і психічних розладах.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення: Зміни психіки при соматичних хворобах. Загальні тенденції формування та клініки розладів психіки.

Література.

1. Абрамова Г.С. Психология в медицине / Г.С. Абрамова, Ю.А. Юдчиц. – М., 1998.
2. Бауманн У. Клиническая психология / Урс Бауманн, Майнрад Перре; [пер. с англ.]. – [2-е междунар. изд.]– СПб.: Питер, 2002.
3. Вассерман Л.И. Психологическая диагностика и коррекция в соматической клинике: [Научно-практическое руководство] / Л.И. Вассерман, Е.А. Трифонова, О.Ю. Щелкова; [науч. ред.: Л.И. Вассерман]. – СПб.: Речь, 2011.
4. Волков В.Т. Личность пациента и болезней / В.Т. Волков, А.К. Стрелис, Е.В. Караваева, Ф.Ф. Тетерев. – Томск, 1995.
5. Квасенко А.В. Психология больного / А.В. Квасенко, В.Ю. Зубарев. – Л.: Медицина, 1980.
6. Клиническая психология / [Под ред. Б.Д. Карвасарского]. – СПб., 2002
7. Конечный Р. Психология в медицине / Р. Конечный, М. Боухал. – Прага, 1983.
8. Лакосина Н.Д. Клиническая психология: [Учебн. для студ. мед. вузов] / Н.Д. Лакосина, И.И. Сергеев, О.Ф. Панкова; [2-е изд.]. – М.: МЕДпресс-информ, 2005.
9. Лебединский М.С. Введение в медицинскую психологию / М.С. Лебединский, В.Н. Мясищев. – М.-Л. , 1996.
10. Менделевич В.Д. Клиническая и медицинская психология: [Учебное пособие] / В.Д. Менделевич; [5-е изд.]. – М.: МЕДпресс-информ, 2005.
11. Николаева В.В. Влияние хронической болезни на психику / В.В. Николаева. – М.: МГУ, 1987.
12. Сидоров П.И. Введение в клиническую психологию: [Т. II].: [Учебник для студентов медицинских вузов] / П.И. Сидоров, А.В. Парняков. – М.: Академический Проект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000.
13. Пограничная психическая патология в общемедицинской практике / [Под ред. А.Б. Смулевича]. – М., 2000.

Семінарсько-практичне заняття №7

Тема: Внутрішня картина хвороби.

Питання до семінару:

1. Зовнішня картина хвороби та внутрішня картина хвороби.
2. Вплив хвороби на психіку людини. Взаємозв'язок між об'єктивним змістом хвороби та усвідомленням її.
3. Типи внутрішньої картини хвороби.
4. Амбівалентне ставлення хворого до хвороби.
5. Переживання хвороби у часі.
6. Специфіка психологічної корекції кожного з типів внутрішньої картини хвороби.

Основні поняття: зовнішня картина хвороби, внутрішня картина хвороби, об'єктивний зміст хвороби, усвідомлення хвороби, емоційне ставлення до хвороби, поведінкове реагування на хворобу, симптом, синдром, типи внутрішньої картини хвороби.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення: Типи реагування на хворобу. Вікові характеристики внутрішньої картини хвороби.

Література.

1. Абрамова Г.С. Психология в медицине / Г.С. Абрамова, Ю.А. Юдчиц. – М., 1998.
2. Буль П.И. Основы психотерапии / П.И. Буль. – Л.: Медицина, 1974.
3. Бурно М.Е. К вопросу о клинической психотерапии / М.Е. Бурно // Моск. психотерап. журнал. – 1993. – №2.
4. Вассерман Л.И. Психологическая диагностика и коррекция в соматической клинике: [Научно-практическое руководство] / Л.И. Вассерман, Е.А. Трифонова, О.Ю. Щелкова; [науч. ред.: Л.И. Вассерман]. – СПб.: Речь, 2011.
5. Волков В.Т. Личность пациента и болезней / В.Т. Волков, А.К. Стрелис, Е.В. Караваева, Ф.Ф. Тетерев. – Томск, 1995.
6. Клиническая психология / [Под ред. Б.Д. Карвасарского]. – СПб., 2002.
7. Лакосина Н.Д. Клиническая психология: [Учебн. для студ. мед. вузов] / Н.Д. Лакосина, И.И. Сергеев, О.Ф. Панкова; [2-е изд.]. – М.: МЕДпресс-информ, 2005.
8. Лурия А.Р. Внутренняя картина болезни и ятрогенные заболевания / А.Р. Лурия. – М.: Медицина, 1977.
9. Менделевич В.Д. Клиническая и медицинская психология: [Учебное пособие] / В.Д. Менделевич; [5-е изд.]. – М.: МЕДпресс-информ, 2005.
10. Николаева В.В. Влияние хронической болезни на психику / В.В. Николаева. – М.: МГУ, 1987.

11. Платонов К.К. Слово как физиологический и лечебный фактор / К.К. Платонов. – М.: Медгиз, 1962.
12. Сидоров П.И. Введение в клиническую психологию: [Т. II].: [Учебник для студентов медицинских вузов] / П.И. Сидоров, А.В. Парняков. – М.: Академический Проект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000.
13. Скворцов К.А. Очерки по психотерапии соматического больного / К.А. Скворцов. – М.: Ин-т психиатрии Минздрава СССР, 1958.

Семінарсько-практичне заняття №8-9

Тема: Психологія лікувальної взаємодії. Очікування хворого та медичного працівника.

Питання до семінару:

1. Стратегії психології лікування.
2. Взаємодія лікаря та хворого, особливості створення атмосфери безпеки під час такої взаємодії.
3. Психологія першого враження при лікувальній взаємодії.
4. Конструювання відносин між лікарем та пацієнтом. Принцип відкритих комунікацій.
5. Контрактний метод лікування Принципи укладання контракту.
6. Психотерапія як спосіб лікувальної взаємодії.
7. Види різних психотерапевтичних підходів.

Основні поняття: стратегії психології лікування, психологія першого враження, контрактний метод лікування, психологія застосування ліків, плацебо-ефект, психотерапія.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення: Принцип відкритих комунікацій. Принципи укладання контракту. Психологія застосування ліків. Психотерапія як спосіб лікувальної взаємодії.

Література.

1. Абрамова Г.С. Психология в медицине / Г.С. Абрамова, Ю.А. Юдчиц. – М., 1998.
2. Квасенко А.В. Психология больного / А.В. Квасенко, В.Ю. Зубарев. – Л.: Медицина, 1980.
3. Клиническая психология / [Под ред. Б.Д. Карвасарского]. – СПб., 2002
4. Конечный Р. Психология в медицине / Р. Конечный, М. Боухал. – Прага, 1983.

5. Лакосина Н.Д. Клиническая психология: [Учебн. для студ. мед. вузов] / Н.Д. Лакосина, И.И. Сергеев, О.Ф. Панкова; [2-е изд.]. – М.: МЕДпресс-информ, 2005.
6. Лебединский М.С. Введение в медицинскую психологию / М.С. Лебединский, В.Н. Мясищев. – М.-Л., 1996.
7. Магазаник Н.А. Искусство общения с больными / Н.А. Магазаник. – М.: Медицина, 1991.
8. Менделевич В.Д. Клиническая и медицинская психология: [Учебное пособие] / В.Д. Менделевич; [5-е изд.]. – М.: МЕДпресс-информ, 2005.
9. Педрин Л. М. Психология и деонтология в работе врача / Л.М. Педрин, Л.П. Урванцев. – Ярославль, 1988.
10. Платонов К.К. Слово как физиологический и лечебный фактор / К.К. Платонов. – М.: Медгиз, 1962.
11. Психодиагностика и психокоррекция / [Под ред. А.А. Александрова]. – СПб.: Питер, 2008.
12. Сидоров П.И. Введение в клиническую психологию: [Т. II]: [Учебник для студентов медицинских вузов] / П.И. Сидоров, А.В. Парняков. – М.: Академический Проект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000.
13. Ташлыков В.А. Психология лечебного процесса / В.А. Ташлыков. – Л.: Медицина, 1984.
14. Харди И. Врач, сестра, больной. Психология работы с больными / И. Харди. – Будапешт, 1988.
15. Эльштейн Н.В. Диалог о медицине / Н.В. Эльштейн. – Таллин, 1986.

Семінарсько-практичне заняття №10-11

Тема: Особливості перебування хворого в лікувальній установі.

Питання до семінару:

1. Опосередкована взаємодія в системі „лікар-хворий”.
2. Соціально-психологічний клімат лікувальної установи.
3. Механізми створення сприятливого психологічного клімату в лікувальній установі.
4. Механізми формування та особливості прояву психічної деривації в лікувальній установі.
5. Стосунки лікаря і хворого в стаціонарі.
6. Психологічна природа синдрому госпіталізму.
7. Психологія рідних і відвідувачів.
8. Поняття загального групової реакції лікувального колективу по відношенню до хворих. (І. Харді).

Основні поняття: система „лікар-хворий, психологічний клімат лікувальної установи, психічна деривація, синдром госпіталізму, загальна групова реакція лікувального колективу.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення: Складові психологічного клімату лікувальної установи. Психологія рідних і відвідувачів.

Література.

1. Абрамова Г.С. Психология в медицине / Г.С. Абрамова, Ю.А. Юдчиц. – М., 1998.
2. Квасенко А.В. Психология больного / А.В. Квасенко, В.Ю. Зубарев. – Л.: Медицина, 1980.
3. Клиническая психология / [Под ред. Б.Д. Карвасарского]. – СПб., 2002
4. Конечный Р. Психология в медицине / Р. Конечный, М. Боухал. – Прага, 1983.
5. Кречмер Э. Медицинская психология / Э. Кречмер. – СПб., 1998.
6. Лакосина Н.Д. Клиническая психология: [Учебн. для студ. мед. вузов] / Н.Д. Лакосина, И.И. Сергеев, О.Ф. Панкова; [2-е изд.]. – М.: МЕДпресс-информ, 2005.
7. Лебединский М.С. Введение в медицинскую психологию / М.С. Лебединский, В.Н. Мясищев. – М.-Л., 1996.
8. Менделевич В.Д. Клиническая и медицинская психология: [Учебное пособие] / В.Д. Менделевич; [5-е изд.]. – М.: МЕДпресс-информ, 2005.
9. Педрин Л. М. Психология и деонтология в работе врача / Л.М. Педрин, Л.П. Урванцев. – Ярославль, 1988.
10. Сидоров П.И. Введение в клиническую психологию: [Т. II]: [Учебник для студентов медицинских вузов] / П.И. Сидоров, А.В. Парняков. – М.: Академический Проект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000.
11. Ташлыков В.А. Психология лечебного процесса / В.А. Ташлыков. – Л.: Медицина, 1984.
12. Шестаков В.Т. Социально-психологические аспекты управления в системе здравоохранения (научный обзор) / В.Т. Шестаков, О.А. Карева. – М., 1982.
13. Харди И. Врач, сестра, больной. Психология работы с больными / И. Харди. – Будапешт, 1988.

Семінарсько-практичне заняття №12-13

Тема: Проблеми деонтології, медичної етики та професійної психологічної деформації медичного працівника.

Питання до семінару:

1. Поняття деонтології. Основи деонтологічних знань.

2. Система етичних норм: медична таємниця, принципи медичної етики, клятва Гіппократа.
3. Етичні принципи взаємодії лікаря і пацієнта.
4. Проблеми деонтології: евтаназія, конфіденційність, медична таємниця.
5. Психологічний зміст очікування суспільства щодо особистості лікаря.
6. Професійні деформації лікаря, їх причини та механізми розвитку.
7. Ятрогенії та ятрогенні захворювання.

Основні поняття: деонтології, медична таємниця, принципи медичної етики, клятва Гіппократа, евтаназія, конфіденційність, медична таємниця, професійні деформації, ятрогенії, ятрогенні захворювання, ятропсихогенії, ятросоматогенії, контр трансфер.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення: Ятропсихогенії та ятросоматогенії. Психологічна сутність та природа контртрансферу.

Література.

1. Абрамова Г.С. Психология в медицине / Г.С. Абрамова, Ю.А. Юдчиц. – М., 1998.
2. Бауманн У. Клиническая психология / Урс Бауманн, Майнрад Перре; [пер. с англ.]. – [2-е междунар. изд.]– СПб.: Питер, 2002.
3. Клиническая психология / [Под ред. Б.Д. Карвасарского]. – СПб., 2002
4. Конечный Р. Психология в медицине / Р. Конечный, М. Боухал. – Прага, 1983.
5. Кречмер Э. Медицинская психология / Э. Кречмер. – СПб., 1998.
6. Лакосина Н.Д. Клиническая психология: [Учебн. для студ. мед. вузов] / Н.Д. Лакосина, И.И. Сергеев, О.Ф. Панкова; [2-е изд.]. – М.: МЕДпресс-информ, 2005.
7. Лебединский М.С. Введение в медицинскую психологию / М.С. Лебединский, В.Н. Мясичев. – М.-Л., 1996.
8. Менделевич В.Д. Клиническая и медицинская психология: [Учебное пособие] / В.Д. Менделевич; [5-е изд.]. – М.: МЕДпресс-информ, 2005.
9. Педрин Л. М. Психология и деонтология в работе врача / Л.М. Педрин, Л.П. Урванцев. – Ярославль, 1988.
10. Семенов С.Ф. Медицинская этика и деонтология в психиатрии / С.Ф. Семенов, А.В. Шмаков // Медицинская этика и деонтология. – М., 1983.
11. Сидоров П.И. Введение в клиническую психологию: [Т. II]: [Учебник для студентов медицинских вузов] / П.И. Сидоров, А.В. Парняков. – М.: Академический Проект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000.

Тема: Психологічні аспекти психогігієни та психопрофілактики.

Питання до семінару:

1. Психогігієна як галузь медико-психологічного знання.
2. Завдання психогігієни.
3. Особливості психогігієни в різні вікові періоди.
4. Психогігієна при наданні медичної допомоги.
5. Психопрофілактика як галузь медично-психологічного знання.
6. Завдання та значення психопрофілактики, області її застосування

Основні поняття: психогігієна, психопрофілактика.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення: Особливості психогігієни дитячого віку. Специфіка психогігієни підліткового віку. Особливості психогігієни юнацького віку. Специфіка психогігієни зрілого віку.

Література.

1. Абрамова Г.С. Психология в медицине / Г.С. Абрамова, Ю.А. Юдчиц. – М., 1998.
2. Бауманн У. Клиническая психология / Урс Бауманн, Майнрад Перре; [пер. с англ.]. – [2-е междунар. изд.]– СПб.: Питер, 2002.
3. Клиническая психология / [Под ред. Б.Д. Карвасарского]. – СПб., 2002
4. Конечный Р. Психология в медицине / Р. Конечный, М. Боухал. – Прага, 1983.
5. Куликов Л.В. Психогигиена личности. Вопросы психологической устойчивости и психопрофилактики: [Учебное пособие] / Л.В. Куликов – СПб.: Питер, 2004.
6. Лакосина Н.Д. Клиническая психология: [Учебн. для студ. мед. вузов] / Н.Д. Лакосина, И.И. Сергеев, О.Ф. Панкова; [2-е изд.]. – М.: МЕДпресс-информ, 2005.
7. Лебединский М.С. Введение в медицинскую психологию / М.С. Лебединский, В.Н. Мясищев. – М.-Л., 1996.
8. Менделевич В.Д. Клиническая и медицинская психология: [Учебное пособие] / В.Д. Менделевич; [5-е изд.]. – М.: МЕДпресс-информ, 2005.
9. Сидоров П.И. Введение в клиническую психологию: [Т. II]: [Учебник для студентов медицинских вузов] / П.И. Сидоров, А.В. Парняков. – М.: Академический Проект, Екатеринбург: Деловая книга, 2000.
10. Шестаков В.Т. Социально-психологические аспекты управления в системе здравоохранения (научный обзор) / В.Т. Шестаков, О.А. Карева. – М., 1982.